

shoda přísudku s podměttem

Anička zvedla oči od sešitu a spokojeně si protáhla záda. Podmět pozná, přísudek také... Zopakujte si tedy v učebnici základní pravidla o shodě přísudku s podměttem. Paní učitelka jim to sice už ve škole vysvětlovala, ale pro jistotu si Anička ještě všechno přečte v učebnici.

Prísudek je ve shodě s podměttem.

Při použití minulého času se koncovky slovesných příčestí a jmenných tvarů u přísudku řídí rodem a životností podměttem.

Podmět v množném čísle	Koncovka	Příklad
Mužský životný rod	-i	Muži stáli.
Mužský neživotný rod	-y	Stroje stály.
Ženský rod	-y	Ženy stály.
Střední rod	-a	Zvířata stála.

Anička dočetla tabulku a pero jí ještě připomnělo:

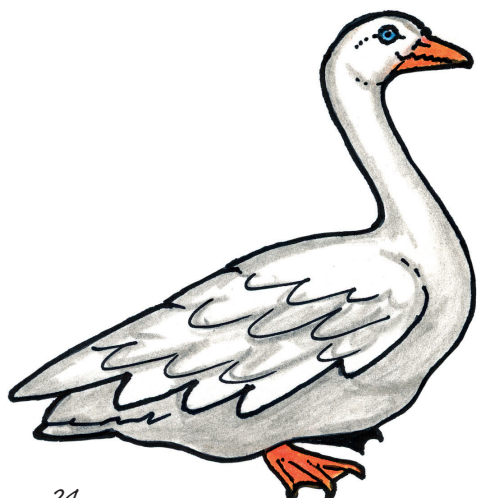
Při určování **rodu a životnosti podměttem**, které jsou směrodatné pro **koncovku přísudku**, si můžeme pomoci ukazovacími zájmeny (**ti, ty, ta**):

- (**ti**) muži stáli
- (**ty**) stroje stály
- (**ty**) ženy stály
- (**ta**) zvířata stála

Cvičení 1

Lidé na farmě se starají o mnoho zvířat. Podívej se na obrázky. Ukaž si na samce, samice i mláďata ukazovacími zájmeny a napiš, co dělali.

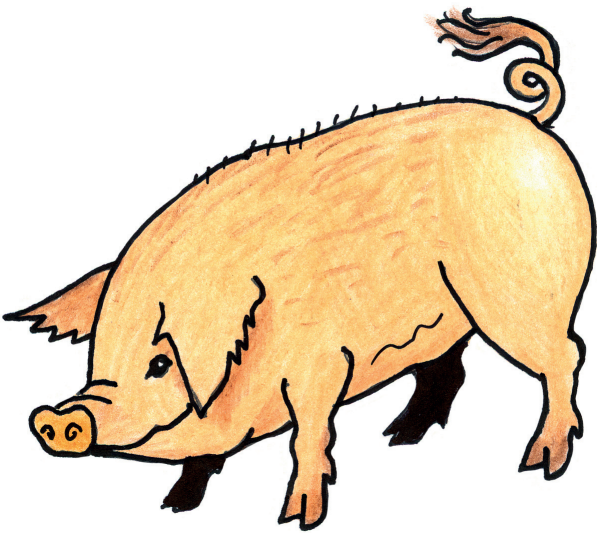
kejhat

husa domácí (houser, husa, house)

(**ti**) Houseři kejhali.

(**ty**) Husy kejhaly.

(**ta**) Housata kejhala.

chrochtat – prase domácí (vepř, prasnice, sele)

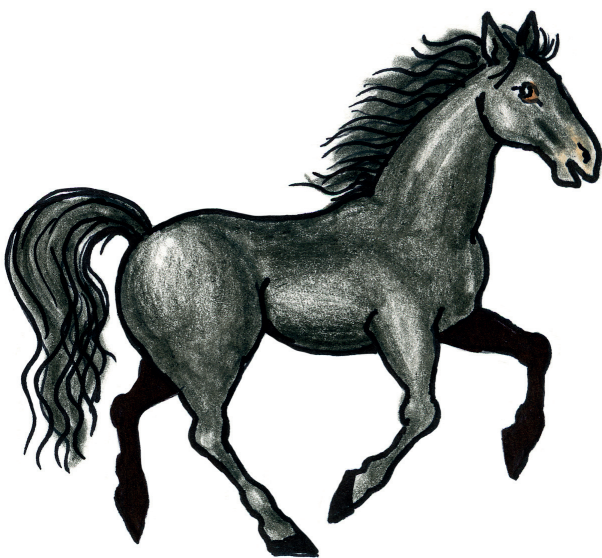

mečet – koza domácí (kozol, koza, kůzle)

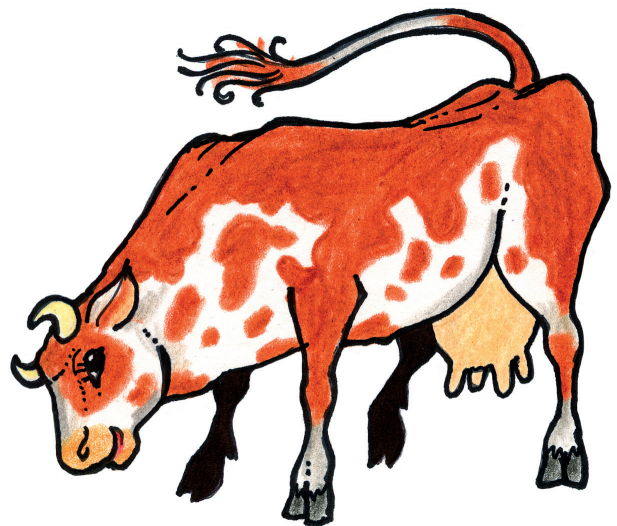

běhat – kůň domácí (hřebec, klisna, hříbě)

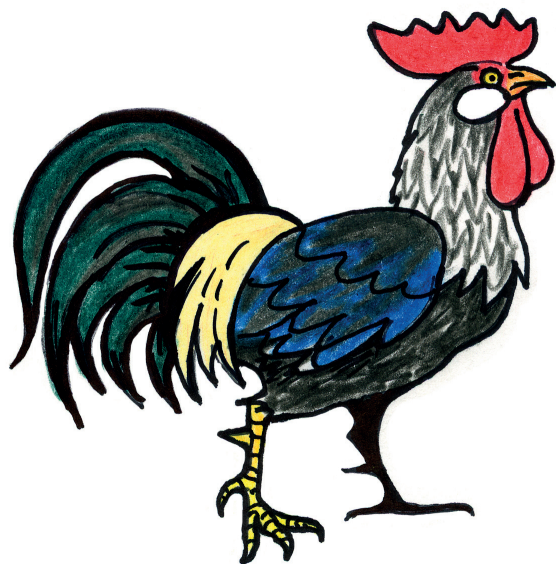
pást se – skot domácí (býk, kráva, tele)

---

shoda přísudku s podmětem

zobat – kur domácí (kohout, slepice, kuře)

Cvičení 2

Na farmě najdeš užitečné stroje. Podobně jako v předchozím případě napiš, co jednotlivé stroje dělaly, a také si na ně ukaž ukazovacími zájmeny.

Kombajny (sklízet)

Traktory (svážet)

Pluhy (orat)

Nakladače (nakládat)

Žací stroje (sekat)

Cvičení 3

Napiš v minulém čase, co včera dělali kluci a holky. Najít vhodná slova zvládneš hravě, protože holky vždycky dělaly úplný opak toho co kluci. Doplň tedy na volné řádky ve sloupečku Kluci příčestí minulé ve správném tvaru a ve sloupečku Holky příčestí minulé slov protikladných. Podívej se na příklad v prvním řádku, ten ti napoví.

smát se

smáli se

plakaly, nařikaly, brečely

mlčet

---

bdít

---

loudat se

---

dávat

---

zkracovat

---

odcházet

---

vítat

---

vcházet

---

truchlit

---

snižovat

---

shoda přísudku s podmětem

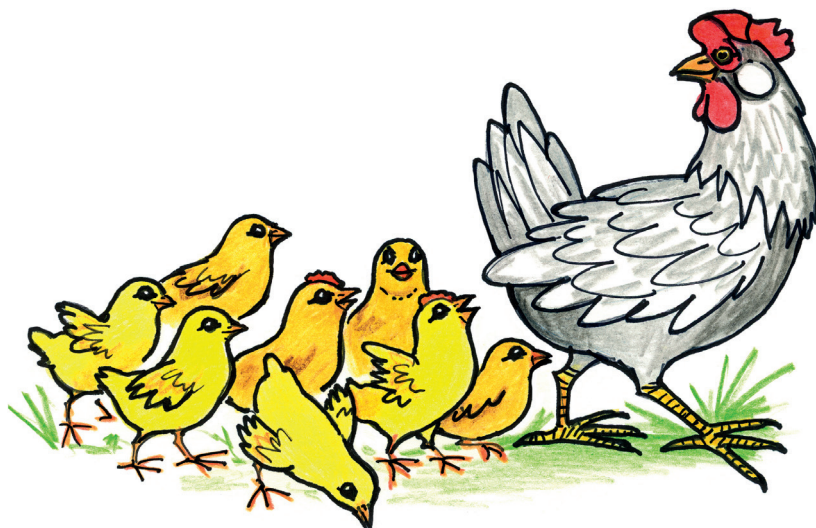

Cvičení 4

Doplň správné koncovky a odůvodni pravopis.

Jaro

Byl _ jaro. Všechna mláďata se radoval _ z prvních slunečních paprsků. Kořata se kočkoval _ na zápraží, pejsci podřimoval _ pod stromem, mladé husy se kolébal _ na dvoře a kuřata běhal _ za kvočnou. Ptáčata seděl _ na stromech a učil _ se zpívat. První tóny sice byl _ nejisté, ale ptáčata se ve zpěvu brzy vyrovnal _ svým rodičům. Ptačí tatínkové byl _ na své děti pyšní a maminky se také radoval _ z jejich úspěchů.

Cvičení 5

Doplň koncovky do přičestí minulého a rozviň přísudek.

Léto

Květiny voněl _ . _____

Čmeláci bzučel _ . _____

Děvčata plaval _ . _____

Potoky vysychal _ . _____

Hříby rostl _ . _____

Cvičení 6

Pojmenuj obrázky, vyber ke každému vhodné sloveso a napiš větu v minulém čase.

Podzim

opadávat, zrát, červenat se, žloutnout, sládnout, jít do školy, pouštět draka

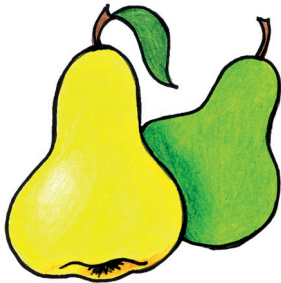

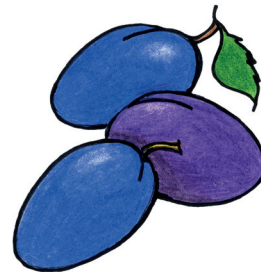

Cvičení 7

Vyznačená slova ve vyprávění převed' do množného čísla.

Zima

Ptáček přilétl do krmítka. Usadil se na okraji a rychle zobal. Měl hlad, v zimě není jednoduché obstarat si potravu. Byl spokojený a užíval si potravu. Vtom do krmítka skočila kočka. Schovala se ve větvích stromu, na kterém bylo krmítko pověšené. Kočka chytila ptáčka za křídélko a už si na něj dělala zálusk. Ptáček ale měl štěstí, protože krmítko z okna pozorovala holčička. Vyběhla rychle ven a kočku odehнала. Zavolala na svého kamaráda, který hned přiběhl. Kamarád vzal poraněného ptáčka domů a ošetřil mu poraněné křídélko. Křídlo se brzy zahojilo a kamarád pustil ptáčka na svobodu.

Cvičení 1

Na farmě

prase domácí (vepř, prasnice, sele), chrochtat – (ti) vepři chrochtali, (ty) prasnice chrochtaly, (ta) selata chrochtala

koza domácí (kozol, koza, kůzle), mečet – (ti) kozli mečeli, (ty) kozy mečely, (ta) kůzlata mečela

kůň domácí (hřebec, klisna, hříbě), běhat – (ti) hřebci běhali, (ty) klisny běhaly, (ta) hříbata běhala

skot domácí (býk, kráva, tele), pást se – (ti) býci se pásli, (ty) krávy se pásly, (ta) telata se pásala

kur domácí (kohout, slepice, kuře), zobat – (ti) kohouti zobali, (ty) slepice zobaly, (ta) kuřata zobala

Cvičení 2

(ty) Kombajny sklízely.

(ty) Traktory svážely.

(ty) Pluhy oraly.

(ty) Nakladače nakládaly.

(ty) Žací stroje sekaly.

Cvičení 3

Příklady řešení:

	Kluci	Holky
mlčet	mlčeli	mluvily, povídaly
bdít	bděli	spaly
loudat se	loudali se	spěchaly, pospíchaly
dávat	dávali	braly
zkracovat	zkracovali	prodlužovaly
odcházet	odcházel	přicházely
vítat	vítali	loučily se
vcházet	vcházeli	vycházely
truchlit	truchlili	slavily, jásaly
snižovat	snižovali	zvyšovaly

Cvičení 4

Jaro

Bylo jaro. Všechna mláďata se radovala z prvních slunečních paprsků. Kořata se kočkovala na zápraží, pejsci podřimovali pod stromem, mladé husy se kolébaly po dvoře a kuřata běhala za kvočnou. Ptáčata seděla na stromech a učila se zpívat. První tóny sice byly nejisté, ale ptáčata se ve zpěvu brzy vyrovnala svým rodičům. Ptačí tatín-

kové byli na své děti pyšní a maminky se také radovaly z jejich úspěchů.

Cvičení 5

Příklady řešení:

Léto

Květiny voněly. Květiny příjemně voněly. Čmeláci bzučeli. Čmeláci před bouřkou netrpělivě bzučeli. Děvčata plavala. Děvčata opatrně plavala na kraji rybníka. Potoky vysychaly. Potoky v parném létě velmi rychle vysychaly. Hříby rostly. Hříby letos rostly na našem oblíbeném místě ve velkém množství.

Cvičení 6

Příklady řešení:

Podzim

Listy opadávaly, jablka se červenala, hrušky žloutly, švestky zrály, kluci pouštěli draka, holky šly do školy.

Cvičení 7

Zima

Ptáčci přilétli do krmítka. Usadili se na okraji a rychle zobali. Měli hlad, v zimě není jednoduché obstarat si potravu. Byli spokojení a užívali si potravu. Vtom do krmítka skočily kočky. Schovaly se ve větvích stromu, na kterém bylo krmítko pověšené. Kočky chytily ptáčky za křídélka a už si na ně dělaly zálsusk. Ptáčci ale měli štěstí, protože krmítko z okna pozorovaly holčičky. Vyběhly rychle ven a kočky odehnaly. Zavolaly na své kamarády, kteří hned přiběhli. Kamarádi vzali poraněné ptáčky domů a ošetřili jim poraněná křídélka. Křídla se brzy zahojila a kamarádi pustili ptáčky na svobodu.